

Kişilik Profiliniz

Rorschach testi bir kişilik değerlendirme testi olarak tartışmalı bir değere sahipse de psikologlar çok daha faydalı testler ve anketler geliştirmişlerdir. Her ne kadar kişiliği tanımlamanın çok farklı yolları olsa da, bunlar arasında herhalde en çok kabul göreni *Büyük Beş* modelidir. Bu model kişiliği beş farklı özellik üzerinden değerlendirmeye çalışır. Bunların neler olduğunu belirlemeden önce, aşağıdaki testi yaparak kendi kişiliğimizi değerlendirelim.

Aşağıda davranışları tanımlayan ifadeler bulunmaktadır. Her ifadenin *sizin* için ne ölçüde geçerli olduğunu bulmak için değerlendirme cetvelini kullanın. Yargıların sizin için ne kadar geçerli olup olmadığını belirlerken nasıl bir insan olmak istediğinize göre değil, sizinle aynı cinsiyetten olup aşağı yukarı aynı yaşta olan insanlarla kendi halinizi kıyaslayarak değerlendirme yapınız. Lütfen her ifadeyi dikkatle okuyun ve sonra karşılık gelen kutuyu işaretleyin (şimdilik sayıları boş verin). Elinizden geldigince dürtüst davranın; unutmayın bu testte "doğru" veya "yanlış" cevap yoktur.

Genel olarak ben...	Çok yanlış	Doğru sayılmaz	Ne doğru ne yanlış	Doğru sayılır	Çok doğru
1. Ayrıntılara dikkat ederim.	1	2	3	4	5
2. Söyleyecek çok şeyim yoktur.	5	4	3	2	1
3. Rahat davranırım.	5	4	3	2	1
4. Özgürlükçü adaylara oy veririm.	1	2	3	4	5
5. Ufak tefek işleri hiç ihmal etmem.	1	2	3	4	5
6. Kendimi sevmem.	1	2	3	4	5
7. Erteler, vakti boşa harcarım.	5	4	3	2	1

Genel olarak ben...	Çok yanlış	Doğru sayılmaz	Ne doğru ne yanlış	Doğru sayılır	Çok doğru
8. Başkalarına saygı duyarım.	1	2	3	4	5
9. İnsanlarla rahatım.	1	2	3	4	5
10. Kendimden çok memnunum.	5	4	3	2	1
11. Kolayca arkadaş edinirim.	1	2	3	4	5
12. Dikkat çekmeyi sevmem.	5	4	3	2	1
13. Sanatın önemine inanırım.	1	2	3	4	5
14. Felsefi tartışmalardan kaçınırım.	5	4	3	2	1
15. İnsanları olduğu gibi kabul ederim.	1	2	3	4	5
16. Başladığım işi bitiririm.	5	4	3	2	1
17. Ruh halim sık değişir.	1	2	3	4	5
18. Yeteri kadar çalışırım.	5	4	3	2	1
19. Sık sık moralim çok bozuk olur.	1	2	3	4	5
20. Yeni fikirler duymaktan hoşlanırım.	1	2	3	4	5
21. Tam parti adamıyım.	1	2	3	4	5
22. Biraz sıkıcı bir hayatım var.	5	4	3	2	1
23. Canımı actanlardan intikam almaya çalışırım.	5	4	3	2	1
24. Muhafazakâr politikacılara oy vermeye eğilimliyim.	5	4	3	2	1
25. Sohbetleri derinleştiririm.	1	2	3	4	5
26. Geride dururum.	5	4	3	2	1
27. Kolay sinirlenmem.	5	4	3	2	1
28. Çok konuşmam.	5	4	3	2	1
29. Hemen panik olurum.	1	2	3	4	5
30. Kolay şaşırırım.	1	2	3	4	5
31. İşe başlamayı zor bulurum.	5	4	3	2	1
32. Güçlü bir hayal gücüm var.	1	2	3	4	5
33. Öteki insanların gizli niyetlerinden kuşulanırım.	5	4	3	2	1

CEVAPLAR

Beş kişilik özelliği Deneyime Açıklık, Sorumluluk, Dışadönüklük, Uyumluluk ve Nevrotikliklerdir. Bu özelliklerden herhangi birindeki puanınıza bakmadan bir uyarı yapmamız gerekir. Psikologların işi insanları "dışadönük-ışedönük", "uyumlu-uyumsuz" ve benzeri kategorilere ayırmak değildir. Bu özelliklerden her biri az ya da çok herkeste bulunduğu için saçmalamadan sorabileceğimiz tek soru, bireysel puanların belli yaş grupları, meslekler veya bölgelerde görülen ortalamanın üstünde mi yoksa altında mı olduğunu dur. Bunu unutmadan, ilk anketteki puanlar toplamını her özellik için kaba ölçülere çevirebiliriz: 10-17 = Düşük; 18-25 = Ortanın altı; 26-33 = Orta; 34-41 = Orta üstü; 42-50 = Yüksek.

Deneyime açıklıkla ilgili toplam puanınızı bulmak için şu sorulardaki puanları toplayın.

4	13	20	25	32	14	24	35	38	41

Deneyime açıklık puanı yüksek olan insanlar macerayı, yeniliği ve çeşitliliği severler. Meraklı ve yaratıcıdır; sanattan zevk alırlar. Bu insanların riskli cinsel ilişkilere girme veya uyuşturucu alma ihtimali daha fazladır. Jimi Hendrix, Kurt Cobain gibi ünlülerin bu ölçütte yüksek puan olması muhtemeldir.

Sorumluluk puanınızı bulmak için şu sorulardaki puanlarınızı toplayın.

1	5	30	44	49	7	16	18	31	40

Sorumluluk puanı yüksek olan insanlar düzenli ve güvenilir insanlardır. Kendiliğinden harekete geçmeye eğilimlidirler. Ayrintılı planlar yapar ve bu planlara sadık kalacak öz disiplini sahiptirler. Stephen Hawking ve Barack Obama gibi ünlü isimler

Genel olarak ben...	Cok yanlış	Dogru sayılmaz	Ne dogru ne yanlış	Dogru sayılır	Cok dogru
34. Herkesin iyi yanlarını görürüm.	1	2	3	4	5
35. Soyut fikirlerle ilgilenmem.	5	4	3	2	1
36. Nadiren moralim bozulur.	5	4	3	2	1
37. Keskin bir dilim var.	5	4	3	2	1
38. Sık sık moralim bozulur.	5	4	3	2	1
39. Sanat müzelerine gitmeyi sevmem.	1	2	3	4	5
40. Görevlerden kaytarırım.	5	4	3	2	1
41. Sanatı sevmem.	5	4	3	2	1
42. Kişiler arası meseleleri çözmede iyiyim.	1	2	3	4	5
43. İnsanların iyi niyetine inanırım.	1	2	3	4	5
44. Plan yapar ve bağlı kalırım.	1	2	3	4	5
45. İnsanların dikkatini çekmeyi iyi bilirim.	1	2	3	4	5
46. Moralim kolay kolay bozulmaz.	5	4	3	2	1
47. İnsanlara hakaret ederim.	5	4	3	2	1
48. İnsanları rahatlatırım.	1	2	3	4	5
49. Kafama koyduğumu yaparım.	1	2	3	4	5
50. Diğer insanları küçük görürüm.	5	4	3	2	1

(aslında birçok bilim insanı ve siyasetçi) bu özellikte yüksek puanlar alabilir.

Dışa dönüklük puanınızı bulmak için şu sorulardaki puanlarınızı toplayın:

9	11	21	42	45	2	12	22	26	28

Dışadönüklük skoru yüksek olan insanlar etraflarına neşe ve keyif saçarlar. Konuşkan, olumlu, hayat dolu ve aktif insanlardır. Bu özellik açısından puanı yüksek çıkabilecek ünlüler arasında Madonna ile Oprah Winfrey bulunur (bununla birlikte kimi ünlüler -Lady Gaga ve Michael Jackson'ı düşünün- çok daha içe dönük bir kişiliği saklamak için yaldızlı bir kişiliğe bürünmeyi seçer).

Uyumluluk skorunuzu bulmak için şu soruların puanlarını toplayınız.

8	15	34	43	48	22	33	37	47	50

Uyumluluk puanı yüksek çıkan insanlar genelde herkesin sevdiği tiplerdir. Diğer insanlara karşı kuşkucu ve düşmanca davranmak yerine genelde nazık ve işbirlikçi bir tutum takınırlar. Uyumluluk konusunda kadınlar genellikle erkeklerden daha yüksek puan alır. Hangi ünlülerin kişilik olarak gerçekten uyumlu olduğunu tartışan birçok web sitesi vardır. Johnny Depp'in bu konuda iyi bir üne sahiptir. Diğer yandan Jennifer Lopez'in bu özellik açısından düşük bir puan alacağına dair genel bir kanı vardır.

Nevrotiklik puanınızı ölçmek için şu soruların puanlarını toplayın:

6	17	19	29	39	3	10	27	36	46

Nevrotiklik puanı yüksek çıkanlar depresyon ve kızgınlık gibi olumsuz duyguları yaşama ihtimali daha yüksek olan endişeli tiplerdir. Woody Allen'ın bütün kariyeri açık açık ilan ettiği nevrozlu karakterine bağlıdır.

Ancak bu testin amacı hangi ünlüye benzediğinizi bulmak değildir. Daha sonraki bölümlerde göreceğimiz üzere, *deneyime açıklık*, *sorumluluk*, *dışadönüklük*, *uyumluluk* ve *nevrotiklik* puanlarınız, sizin hakkınızda çok şey anlatır. Mesela hoşlandığınız müzik türü (bakınız Stereotipler), aynı anda birçok işi birden mi yapmayı yoksa sadece tek bir işe odaklanmayı mı sevdiğiniz (bakınız Örgüne Odaklan), bir yazı yazarken kullandığınız kelime türleri (bu bölüm sürpriz olarak kalsın), belli yarılsamalara yatkınlığınız (bakınız Necker Küpü), hatta anne karınıdayken maruz kaldığınız testosteron ve östrojen (cinsiyet hormonları) seviyesi (bakınız Bilimsel El Falınız). İki dakikalık bir anket için hiç de fena değil aslında.